

Marek Hłasko „Pierwszy krok w chmurach”

„Pierwszy krok w chmurach” to jeden z najgłośniejszych polskich debiutów literackich lat 50. XX w. Entuzjastycznie przyjęty przez czytelników i krytyków, uznany został za manifest odradzającego się indywidualizmu. Pierwsze wydanie tomu opowiadań rozeszło się błyskawicznie, a sam ich autor w 1958 r. otrzymał nagrodę Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek.

Opowiadania, które złożyły się na zbiór, choć niejednolite stylistycznie (część z nich, opublikowana wcześniej na łamach prasy, nosi znamiona poetyki socrealizmu), wyrażają bunt przeciw schematyzmowi i skostnieniu. Nie ma w nich optymizmu ani zachwytów nad nową, odbudowującą się Polską. Jest natomiast świat wrogi i brutalny, odarty z wartości i porażająco brzydki, w którym samotni i wrażliwi bohaterowie – w aurze pesymizmu i rozpacz – przeżywają egzystencjalne dramaty. Monotonię szarej codzienności oraz gorycz bytowania w PRL-owskich, pełnych zakłamania realiach podkreśla potoczny język, niestroniący od wulgaryzmów i środowiskowej gwary. W zbiorze, obok tytułowego opowiadania, znalazły się utwory tak znane jak: „Dom mojej matki”, „List”, „Żołnierz”, „Kancik, czyli wszystko się zmieniło”, „Pijany o dwunastej w południe”, „Odlatujemy w niebo”, „Lombard złudzeń”, „Pętla”.

